

NOTAT

5. april 2024

Ordning for fastprisavtaler - Forlengelse av Grunnrenteskatteunntaket

Bakgrunn og forventninger:

Etter at strømkrisen traff Norge, har regjeringen jobbet for å legge til rette for fastprisavtaler som skulle gi økt forutsigbarhet for næringslivet knyttet til strømpriser. Regjeringens eget ekspertutvalg, Strømprisutvalget, har hatt i oppdrag å vurdere dagens system for å fastsette strømprisen og hvilke tiltak på kort og lang sikt som kan sikre strømbbrukere *lavere og mer forutsigbare priser*, innenfor handlingsrommet i EØS-avtalen. Denne bestillingen legger et premiss om at målet også er å gi bedriftene lavere strømpriser, som skaper forventninger i næringslivet. Strømprisutvalget peker på at prissikring og fastprisavtaler kan gi forutsigbarhet, men ikke lavere strømpriser enn spotprisen over tid.

RNB og Statsbudsjett 2025 og evt. videreføring av Grunnrenteunntak for fastprisavtaler

Grunnrenteskatteunntaket for fastprisavtaler går ut ved slutten av 2024, men Regjeringen har åpnet for forlengelse av unntaket, ved at de skriver i skatteproposisjonen:

"(...) Om erfaringene med ordningen samlet sett er gode, vil det vurderes om ordningen kan gjøres permanent. Dersom interessen for fastprisavtaler viser seg å være beskjedent, vil det være mindre grunn til å videreføre unntaket. (...)"

Budskap

- Hovedutfordringen til bedriftene som er høyt prisnivå på strøm, er fortsatt til stede og løses ikke med fastprisordning.
- Regjeringen må først og fremst håndtere hovedutfordringen som er å sikre lave strømpriser og nok tilgjengelig kraft i Norge nå og framover. Både kraftleverandørene (med stor grad av kommunalt og fylkeskommunalt eierskap) og staten har økt sine inntekter vesentlig som følge av høyere strømpriser. Samtidig er det ikke igangsatt tilstrekkelig investeringer i ny kraftutbygging.
- Det er en utfordring at konkurransesituasjonen mot utlandet er svært uoversiktlig. Dette må også håndteres.
- Det er konkurransevridning mellom regioner innad i Norge, der bedrifter i det samme markedet har ulik strømpris.
- Med et stabilt rimelig og akseptabelt prisnivå på strøm kan fastprisordning være en løsning for å gi forutsigbarhet og håndtere prissvingninger, *innenfor et generelt lavere prisnivå enn i dag. Det er da en forutsetning at avtalene har en innretning tilpasset bedriftenes behov.*
- Bedriftene som representerer kjøpere av strøm, har en forventning om en håndtering også av deres interesser hvor de opplever høy risiko og svakere konkurransekraft i et usikkert marked.

- Bransjeorganisasjon for produsenter av byggematerialer i tre, trelast, elementer, limtre, impregneret virke og andre trebaserte bygge- og emballasjeartikler
- Viktig leverandør av halvfabrikata til annen treforbrukende industri og av råvarer til treforedlings-, sponplate- og fiberplateindustrien og produsenter av bioenergi. Treindustrien er også en viktig aktør for at prosessindustri og transportsektoren skal nå sine klimamål gjennom leveranser av biprodukter og sidestrømmer.
- Ca. 120 medlemsbedrifter
- Organiserer vel 90 % av den norske produksjonskapasiteten på området. Bedriftene er lokalisert nær råvaren (skogen) og mange er hjørnesteinsbedrifter.
- Treindustrien er en del av NHO Byggenæringen og NHO.

Om fastprisordningen basert på grunnrenteunntak

1. Interessen for fastprisavtaler vil avhenge av prisnivået på strøm i markedet og innretning på fastprisavtalene.
2. For næringslivet er det ikke mulig å skaffe oversikt over antall fastprisavtaler på strøm som er inngått i de ulike prisområdene siden ordningen ble opprettet. Det er heller ikke oversikt over hvilken pris avtalene har ligget på i snitt per måned eller hva de rimeligste avtalene i hver prissone har vært på. Mangel på åpenhet er en utfordring.
3. Det er uklart hvor store volumer som har vært tilgjengelige for fastprisavtaler og hvordan dette vil utvikle seg fremover.
4. De første fastprisavtalene i markedet har vært basert på en flat forbruksprofil. Enkelte tilbydere har begynt å tilby bedriftsprofilerte avtaler, men det er uklart hvor mange tilbydere det gjelder og hva som i tilfelle er omfanget.
5. Avtalene kjøpes og selges i et bilateralt marked der det ikke er åpenhet om pris. Det gir en uoversiktlig konkurransesituasjon for bedriftene som er kjøpere av strøm.
6. Det er et spørsmål om hvordan ordningen med fastprisavtaler påvirker tilbudet av andre sikringsprodukter i markedet slik som forvaltningsavtaler i fremtidsmarkedet for strøm.
7. Det er fortsatt ikke åpnet for avtaler med variabel profil. Dette ville fjernet volumrisikoen, men trolig gitt økt prisnivå(risiko).

Oppsummert:

1. Bedriftene har i snitt stor risiko og regjeringen har ikke gjort grep som gjør noe med selve strømprisen.
2. Grunnrenteunntaket varer kun ut 2024.
3. Myndighetene har ingen andre løsninger knyttet til konkurransedyktige strømpriser for bedriftene.
4. Det mangler en god oversikt over hvordan andre land innretter tiltak og virkemidler for å gi næringslivet og industrien konkurransekraft og evne til å håndtere økte energikostnader.
5. Skal fastprisordningen forlenges, må den være bedre enn andre tilbud og løsninger i markedet og godt tilpasset bedriftene/kundenes behov.
6. Fastprisavtalene er begrenset til 3, 5 og 7 års avtaleperioder. Dette er et langt tidsperspektiv i et usikkert marked.
7. Fastprisordningen er et bilateralt marked. For å ivareta hensynet til pristransparens og konkurranse, og for å holde administrasjonskostnadene nede, må det gjøres nærmere vurderinger av å etablere en egen markeds plass for fastprisproduktet. Dette må vurderes opp mot andre løsninger slik som forbedring av andre eksisterende markeds plasser.
8. Det må vurderes hvordan en videreføring av fastprisordningen påvirker andre muligheter for prissikring.

Kontakt oss gjerne:

Heidi Finstad
Administrerende direktør, Treindustrien
Tlf: 976 02 543
heidi.finstad@treindustrien.no

- Bransjeorganisasjon for produsenter av byggematerialer i tre, trelast, elementer, limtre, impregneret virke og andre trebaserte bygge- og emballasjeartikler
- Viktig leverandør av halvfabrikata til annen treforbrukende industri og av råvarer til treforedlings-, sponplate- og fiberplateindustrien og produsenter av bioenergi. Treindustrien er også en viktig aktør for at prosessindustri og transportsektoren skal nå sine klimamål gjennom leveranser av biprodukter og sidestrømmer.
- Ca. 120 medlemsbedrifter
- Organiserer vel 90 % av den norske produksjonskapasiteten på området. Bedriftene er lokalisert nær råvaren (skogen) og mange er hjørnesteinsbedrifter.
- Treindustrien er en del av NHO Byggenæringen og NHO.